2020:APHC:32307

ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు

శుక్రవారం, ఏప్రిల్ ఇరవై నాలుగవ రోజు

రెండు వేల ఇరవై

PRSENT

గౌరవనీయులైన శ్రీ జస్టిస్ చీకటి మానవేంద్రనాథ్ రాయ్

క్రిమినల్ పిటిషన్ నెంబరు: 6376 ఆఫ్ 2019

మధ్య:

1. లింగం అనిల్ కుమార్, తండ్రి అనంతరావు,
38 సంవత్సరాలు, ప్రైవేట్ ఉద్యోగి, ఫ్లాట్ నెం.104, ఆశ్రిత ఎన్ క్లేవ్,
వెంగళరావు నగర్ రోడ్, సంజీవరెడ్డి నగర్, కళ్యాణదుర్గం ఫేజ్-1,
సిద్ధార్థ్ నగర్, హైదరాబాద్, తెలంగాణ-500 038

2. లింగం అనంతరావు, తండ్రి జగన్నాథరావు,
వయస్సు . 71 ఏళ్లు, సీనియర్ పౌరుడు, 2-3/1, వెటర్నరీ కాలనీ,
లక్ష్మీ నారాయణ ఆలయం సమీపంలో, ఓల్డ్ డెయిరీ ఫామ్, విశాఖపట్నం రూరల్,
విశాఖపట్నం జిల్లా, ఆంధ్ర ప్రదేశ్

... పిటిషనర్(లు)

మరియు

1. సౌమ్య లింగం, తండ్రి అనిల్ కుమార్ లింగం,
వయసు 32, వృత్తి ఇంటి భార్య, ఫాల్ట్ నెం.1411, మై హోమ్ జువెల్, ఎమరాల్డ్ బ్లాక్,
మదీనాగూడ, హైదరాబాద్, తెలంగాణ రాష్ట్రం.
ప్రస్తుతం ఫ్లాట్ నెం.1406, మై హోమ్ జ్యువెల్, ఎమరాల్డ్ బ్లాక్,
మదీనాగూడ, హైదరాబాద్, తెలంగాణ రాష్ట్రం-500 049

2. ప్రజలు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం అమరావతిలో ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు ప్రాసిక్యూటర్.

... ప్రతిస్పందకులు

పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది: కె.రామ కోటేశ్వరరావు

ప్రతివాదుల తరఫు న్యాయవాది: జేయూఎంవీ ప్రసాద్

కోర్టు ఈ క్రింది విధంగా చేసిన: ఉత్తర్వు

గౌరవనీయులైన శ్రీ జస్టిస్ చీకటి మానవేంద్రనాథ్ రాయ్

క్రిమినల్ పిటిషన్ నెం.6376 మరియు 6976 ఆఫ్ 2019

ఉమ్మడి ఆర్డర్:

సెక్షన్ 482 సీఆర్ పీసీ కింద ఎఫ్ ఐఆర్ ను రద్దు చేయాలని కోరుతూ కర్నూలు మహిళా పోలీస్ స్టేషన్ క్రైమ్ నెం.69 ఆఫ్ 2018 లో నిందితులు ఈ రెండు క్రిమినల్ పిటిషన్లను దాఖలు చేసినందున, ఈ రెండు పిటిషన్లను కలిపి ఈ ఉమ్మడి ఉత్తర్వుల ద్వారా పరిష్కరిస్తున్నారు.

2019 సీఆర్పీ నెం.6376లోని పిటిషనర్లు నిందితులు నం.1, 2 కాగా, 2019 సీఆర్పీ నెం.6976లోని పిటిషనర్లు నం.3, 4 నిందితులు.

అసంబద్ధమైన వివరాలతో పాటు, ఈ రెండు క్రిమినల్ పిటిషన్లను పరిష్కరించడానికి అవసరమైన వాస్తవాలను ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొనవచ్చు:

నిందితుడు నెం.1 వాస్తవ ఫిర్యాదుదారుని భర్త. నిందితుడు నెం.2 వాస్తవ ఫిర్యాదుదారుని మామ. నిందితులు నెం.3, 4 నిందితులు నెం.1 సోదరి, బావమరిది.

వైజాగ్ లో నిందితుడు నెం.1తో తన వివాహం జరిగిందని బాధితురాలు పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేసింది. ఆ తర్వాత హైదరాబాద్ లో ఓ కుటుంబాన్ని ఏర్పాటు చేసుకుని నిందితుడు నెం.1

ఉద్యోగరీత్యా సహజీవనం చేస్తున్నారు. నిందితుడి నెం.1 తండ్రి అయిన నిందితుడు నెం.2 కూడా వారితో పాటు హైదరాబాద్ లో నివసిస్తున్నాడు. పెళ్లయిన తర్వాత నిందితుడు నెం.1 చట్టవిరుద్ధమైన డిమాండ్లు చేస్తూ ఫిర్యాదుదారుడిని వేధించడం ప్రారంభించాడు. నిందితుడు నెం.1, అతని కుటుంబ సభ్యులు విశాఖలో ఇల్లు కొనేందుకు రూ.20 లక్షలు పెట్టుబడి పెట్టాలని ఫిర్యాదుదారుడిపై ఒత్తిడి తెచ్చారు. అందుకు ఆమె నిరాకరించింది. అయితే, నిందితుడు నెం.1 డిమాండ్ ను తీర్చడానికి ఆమె హైదరాబాద్ లో ఒక ఫ్లాట్ కొనడానికి రూ.20.00 లక్షలు పెట్టుబడి పెట్టింది. కానీ, దానితో ఆయన సంతృప్తి చెందలేదు. ఆమె విశ్వసనీయతపై అనుమానం పెంచుకుని ఆమెను మానసికంగా వేధించడం మొదలుపెట్టాడు. నిందితుడు నెం.1 సోదరి అయిన నిందితుడు నెం.3 హైదరాబాద్ లో ఫ్లాట్ కొనడానికి డబ్బు పెట్టుబడి పెట్టడానికి తీసుకున్న నిర్ణయం పట్ల సంతృప్తి చెందలేదు. దీంతో ఆమెపై కక్ష పెంచుకున్నాడు. అందుకే నిందితుడు నెం.1గా ఉన్న తన సోదరుడిని హైదరాబాద్ లోని ఓ బ్యూటీషియన్ తో వివాహేతర సంబంధంలోకి లాగింది. వాస్తవిక ఫిర్యాదుదారుడితో గొడవకు దిగిన ఆమె తన వెంట్రుకలను పట్టుకుని ఫిర్యాదుదారుడిని ఈడ్చుకెళ్లింది. 2015లో నిందితుడు నెం.1 అధికారిక పనిమీద విదేశాలైన లాట్వియాకు వెళ్లాడు. ఆయన వెంట ఆమె కూడా వెళ్లింది. నిందితుడు నెం.1 ఆమెను ఇంట్లోనే ఉంచి ఆఫీసుకు వెళ్లే సమయంలో ఇంటి తలుపులకు తాళం వేసేవాడు. నిందితుడు నెం.1 ఫిర్యాదుదారుని విశాఖపట్నంలోని తన స్నేహితులను కలవడానికి కూడా అనుమతించలేదు.

నిందితుడు నెం.1 కూడా ఫిర్యాదుదారుని చితకబాది శారీరకంగా, మానసికంగా హింసించాడు. ఆమె మామ అయిన నిందితుడు నెం.2 కూడా ఆమెను శారీరకంగా, మానసికంగా వేధించేవాడని, ఆమె వెంట్రుకలను పట్టుకుని లాగి ఆమె మెడను గొంతు నులిమి చంపడానికి చూశాడని తెలిపింది . అంతేకాదు ఆమెను చంపేస్తానని బెదిరించేవాడు. నిందితుడు నెం.2 అయిన తన తండ్రిని కూడా నిందితుడు నెం.1 ప్రోత్సహించేవాడు ఫిర్యాదిదారుని హింసించడానికి.

ఆమె తన తండ్రి వద్ద రుణం తీసుకుని నిందితుడు నెం.1 పేరిట హైదరాబాద్ లో రెండు ఆస్తులు కొనుగోలు చేసినప్పటికీ, నిందితులు నెం.1, 2లు సంతృప్తి చెందకపోవడంతో పరోక్షంగా అదనపు కట్నం డిమాండ్ చేసేవారు. నిందితుడు నెం.1 ఆమె మొబైల్ ఫోన్ తో పాటు మరికొన్ని మొబైల్ అప్లికేషన్ల ద్వారా వాట్సప్ ఖాతాను యాక్సెస్ చేసి ఆమె మొబైల్ ఫోన్ ను ప్రత్యేకంగా పర్యవేక్షించడం ప్రారంభించాడు. తన వాట్సప్ ద్వారా తన స్నేహితులకు అభ్యంతరకర సందేశాలు, ఫొటోలు పోస్ట్ చేసేవాడని, స్నేహితుల మధ్య ఆమెను లొంగదీసుకునేవాడని తెలిపింది. నిందితుడు నెం.1 వాట్సప్ చాట్లు, సందేశాలను చూపించి వాటిని బహిర్గతం చేస్తానని, తన ప్రతిష్టకు భంగం కలిగిస్తానని బెదిరిస్తున్నాడు. అందువల్ల, ఆమె తీవ్ర మానసిక కుంగుబాటుకు గురై ఆత్మహత్య చేసుకోవాలని నిర్ణయం తీసుకోవాల్సి వచ్చింది.

17.09.2017న నిందితుడు నెం.1 బాధితురాలిని కర్నూలు తీసుకెళ్లి వాట్సాప్ సంభాషణలు, సందేశాలు చూపించి పరోక్షంగా తన తండ్రి నుంచి అదనపు కట్నం డిమాండ్ చేశాడు. ఆమె తండ్రి చాలా కష్టపడి నిందితుడు నెం.1కు అదనపు కట్నం ఇవ్వడం ద్వారా మరింత ఆర్థిక సహాయం అందించి శాంతింపజేయగలిగాడు.

నిందితుడు నెం.1 హైదరాబాద్ లో బ్యూటీషియన్ గా పనిచేస్తున్న మంజుల @ సీతామహాలక్ష్మి అనే మహిళతో అక్రమ సంబంధం ఏర్పరుచుకున్నాడు. నిందితుడు నెం.1 ఆ మంజులతో చాలా సన్నిహితంగా మెలగడాన్ని కూడా ఫిర్యాదుదారుడు గమనించాడు. ఈ విషయమై నిందితుడు నెం.1ను ప్రశ్నించగా తాను ఆమెను పెళ్లి చేసుకున్నానని చెప్పాడు.

తన భర్త, మామ ఇంట్లో తనను కొట్టేవారని, తద్వారా తనను వేధించేవారని, తన భర్త, మామ, మరదలు, భర్త వేధింపుల నేపథ్యంలో వారి చేతుల్లో తనకు ప్రాణహాని ఉందని ఆమె పోలీసులకు ఇచ్చిన ఫిర్యాదులో పేర్కొంది. కాబట్టి చట్టప్రకారం వారిపై తగిన చట్టపరమైన చర్యలు తీసుకుని తనకు రక్షణ కల్పించాలని కోరింది.

ఐపీసీ సెక్షన్ 498-ఏ, 494, 323, 506, వరకట్న నిషేధ చట్టంలోని సెక్షన్లు 3, 4 కింద శిక్షార్హమైన నేరాలకు కర్నూలు మహిళా పోలీస్ స్టేషన్ స్టేషన్ హౌస్ ఆఫీసర్ క్రైమ్ నెం.69 ఆఫ్ 2018 లో కేసు నమోదు చేశారు. ఈ కేసును పోలీసులు దర్యాప్తు చేస్తున్నారు.

ప్రధానంగా రెండు కారణాలతో ఎఫ్ ఐఆర్ ను రద్దు చేయాలని పిటిషనర్లు కోరారు. మొదటిది, ఎఫ్.ఐ.ఆర్.లో చేసిన ఆరోపణలన్నీ పూర్తిగా అవాస్తవాలు, లేకపోతే ఈ ఆరోపణలు ఐపిసి సెక్షన్ 498-ఎ కింద శిక్షార్హమైన నేరంగా పరిగణించబడవు, ఎందుకంటే ఐపిసి సెక్షన్ 498-ఎ కింద పరిగణించబడిన అవసరమైన అంశాలు స్పష్టంగా లేవు మరియు అందువల్ల, ఐపిసి సెక్షన్ 498-ఎ కింద ఎటువంటి నేరం చేయబడలేదు. రెండవది, వాస్తవ ఫిర్యాదుదారుడు మరియు నిందితుడు నెం.1 ఇద్దరూ వివాహం తరువాత హైదరాబాదులో కలిసి నివసిస్తున్నారు మరియు వేధింపుల సంఘటనలు ఎఫ్ ఐఆర్ లో పేర్కొన్న ఆరోపణల ప్రకారం కూడా, ఎఫ్ ఐఆర్ నమోదు చేయడానికి మరియు కేసును దర్యాప్తు చేయడానికి కర్నూలులోని మహిళా పోలీస్ స్టేషన్ స్టేషన్ హౌస్ ఆఫీసర్ కు ఎటువంటి అధికార పరిధి లేదు మరియు ఎఫ్ ఐఆర్ నమోదు చేయడానికి మరియు కేసును దర్యాప్తు చేయడానికి అతనికి అధికారం లేదు. అందువల్ల పైన పేర్కొన్న రెండు కారణాలతో పిటిషనర్లు సెక్షన్ 482 సీఆర్ పీసీ కింద ఎఫ్ ఐఆర్ ను రద్దు చేయాలని కోరారు.

పిటిషనర్ల తరఫు న్యాయవాది కె. రామకోటేశ్వరరావు వాదనలు వినిపించారు. 1వ ప్రతివాది-వాస్తవిక ఫిర్యాదుదారు తరఫున సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ వై.వి. రవి ప్రసాద్, విద్వాంసుడైన న్యాయవాది శ్రీ జె.యు.ఎం.వి.ప్రసాద్, మరియు 2వ ప్రతివాది-రాష్ట్రం తరఫున ప్రముఖ అసిస్టెంట్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ వాదనలు వినిపించారు.

ఎఫ్ ఐఆర్ ను రద్దు చేయాలని పిటిషనర్లు కోరిన మొదటి కారణం విషయానికి వస్తే, అది రెండు విధాలుగా ఉంది. మొదటిది, పిటిషనర్లపై ఎఫ్ ఐఆర్ లో చేసిన ఆరోపణలు పూర్తిగా అవాస్తవమని, అందువల్ల వారిపై చర్యలను కొనసాగించడం చట్ట ప్రక్రియను దుర్వినియోగం చేయడమే అవుతుందని వారు వాదిస్తున్నారు. రెండోది ఎఫ్ ఐఆర్ లో చేసిన ఆరోపణల ప్రకారం హైదరాబాద్ లో వేధింపులు జరిగినందున ఎఫ్ ఐఆర్ నమోదు చేసే అధికారం కర్నూలు మహిళా పోలీస్ స్టేషన్ పోలీసులకు లేదని వారు వాదిస్తున్నారు. మరియు దానిపై దర్యాప్తు చేస్తారు.

ఎఫ్ ఐఆర్ లో వచ్చిన ఆరోపణలన్నీ అవాస్తవాలేనన్న మొదటి వాదనకు సంబంధించి, పిటిషనర్లపై ఎఫ్ ఐఆర్ లో పేర్కొన్న అభియోగాలు పూర్తిగా అవాస్తవమని నిర్ధారించడానికి ప్రాథమికంగా ఎటువంటి ఆధారాలు అందుబాటులో లేవు. తమపై ఎఫ్ ఐఆర్ లో పేర్కొన్న ఆరోపణలు పూర్తిగా అవాస్తవమని పిటిషనర్లు ఈ దశలో రుజువు చేయలేకపోయారు. నిందితులపై ఎఫ్ ఐఆర్ లో పేర్కొన్న ఆరోపణలు నిజమా కాదా అనేది సెక్షన్ 482 సీఆర్ పీసీ కింద తనకున్న అధికారాలను ఉపయోగించి ఈ కోర్టు తీర్పు ఇవ్వలేని లేదా తేల్చలేని వివాదస్పదమైన ప్రశ్న. ఎఫ్ ఐఆర్ లో పేర్కొన్న ఆరోపణలు నిజమో కాదో తేల్చాల్సిన బాధ్యత దర్యాప్తు అధికారిపై ఉంది. ఎఫ్ ఐఆర్ లో పేర్కొన్న ఆరోపణలు నిజమని దర్యాప్తులో తేలిన పక్షంలో, దర్యాప్తు సమయంలో వాటిని ధృవీకరించే సాక్ష్యాధారాలను సేకరించగలిగితే, అతను సంబంధిత కోర్టులో తుది నివేదికను దాఖలు

చేయాలి మరియు నిందితులపై చేసిన ఆరోపణలు నిజమా కాదా అనేది సంబంధిత కోర్టు నిర్ణయిస్తుంది. ప్రాసిక్యూషన్ ప్రేరేపించిన విధంగా సాక్ష్యాలను నమోదు చేసిన తరువాత మరియు కేసు యొక్క తుది తీర్పులో పేర్కొన్న సాక్ష్యాలను సరిగ్గా పరిశీలించిన తరువాత.

అందువల్ల, ఇది పూర్తిగా దర్యాప్తు అధికారి యొక్క పని మరియు ఛార్జీషీట్ దాఖలు చేయబడితే, నిందితులపై ఎఫ్ ఐఆర్ లో పేర్కొన్న ఆరోపణలు నిజమో కాదో తెలుసుకోవడం ట్రయల్ కోర్టు యొక్క పని. ఈ దశలో సెక్షన్ 482 సీఆర్ పీసీ కింద దాఖలైన పిటిషన్ లో ఈ కోర్టు ఆ ఆరోపణల్లో నిజానిజాలు తెలుసుకోవడానికి వివాదాస్పదమైన ప్రశ్నలోకి వెళ్లడానికి వీల్లేదు.

దీనికి సంబంధించి న్యాయపరమైన పరిస్థితి ఇప్పటికి స్పష్టంగా తేలిపోయింది. ***సత్వీందర్ కౌర్ వర్సెస్ స్టేట్*** (ఢిల్లీ ప్రభుత్వం) (1999) 8 SCC 728 కేసులో సుప్రీంకోర్టు పేరా.14లో ఈ విధంగా తీర్పునిచ్చింది: ఒక నేరాన్ని బహిర్గతం చేస్తే కోర్టు సాధారణంగా కేసు దర్యాప్తులో జోక్యం చేసుకోదని, నేరం పూర్తయినట్లు ఆరోపించబడిన నేరంపై దర్యాప్తును అనుమతిస్తుందని చట్టపరమైన స్థితి బాగా స్థిరపడింది. ఎఫ్.ఐ.ఆర్. ప్రాథమికంగా ఒక నేరాన్ని బహిర్గతం చేస్తే, కోర్టు సాధారణంగా దర్యాప్తును ఆపదు, ఎందుకంటే అలా చేయడం కాగ్నిజబుల్ నేరాలపై దర్యాప్తు చేయడానికి పోలీసుల చట్టబద్ధమైన అధికారాన్ని హరించడమే అవుతుంది. ఎఫ్ఐఆర్ లేదా ఫిర్యాదును కొట్టివేయడానికి సెక్షన్ 482 సిఆర్పిసి కింద అధికారాన్ని ఉపయోగించడానికి, హైకోర్టు పూర్తిగా ఫిర్యాదులో చేసిన ఆరోపణలు లేదా దానితో పాటు ఉన్న పత్రాల ఆధారంగా ముందుకు సాగాలని ఈ కోర్టు యొక్క సుదీర్ఘ నిర్ణయాల ద్వారా నిర్ణయించబడింది; ఆరోపణల యొక్క నిజానిజాలను లేదా ఇతరత్రా వాటిని పరిశీలించే అధికార పరిధి దీనికి లేదు.

అందువల్ల, ఎఫ్.ఐ.ఆర్.ను రద్దు చేయాలని కోరుతూ సెక్షన్ 482 సి.ఆర్.పి.సి కింద దాఖలైన పిటిషన్లో, ఎఫ్.ఐ.ఆర్.లో చేసిన ఆరోపణల నిజానిజాలు లేదా ఇతరత్రా వాటిని పరిశీలించే అధికారం హైకోర్టుకు లేదని, ఎఫ్.ఐ.ఆర్.లో చేసిన ఆరోపణలకు సంబంధించిన మునుపటి ఉదాహరణల ఆధారంగా సుప్రీంకోర్టు పైన ఇచ్చిన తీర్పులో పేర్కొన్న నిష్పత్తిని బట్టి ఇప్పుడు న్యాయపరమైన స్థితి స్పష్టమవుతోంది. ఎఫ్.ఐ.ఆర్ ప్రాథమికంగా కాగ్నిజబుల్ నేరాన్ని వెల్లడిస్తుంది, హైకోర్టు సాధారణంగా దర్యాప్తు ప్రక్రియలో జోక్యం చేసుకోదు మరియు కాగ్నిజబుల్ నేరాలపై దర్యాప్తు చేయడానికి పోలీసుల చట్టబద్ధమైన అధికారంపై దర్యాప్తు మరియు జోక్యం చేసుకోదు.

సుప్రీంకోర్టు పేర్కొన్న చట్టపరమైన స్థితిగతుల దృష్ట్యా ఈ కేసును పరిశీలిస్తే ఎఫ్ ఐఆర్ లోని అంశాలను పరిశీలిస్తే అది ప్రాథమికంగా కాగ్నిజబుల్ నేరానికి పాల్పడినట్లు తెలుస్తుంది. అందువల్ల, దర్యాప్తు సమయంలో ఈ ఆరోపణల్లో నిజానిజాలు లేదా ఇతరత్రా విషయాలను తెలుసుకోవడానికి కోర్టు దర్యాప్తును అనుమతించాలి. ఎఫ్ ఐఆర్ లో చేసిన ఆరోపణలు నిజమా, అబద్ధమా అనే నిర్ధారణకు ఈ కోర్టు ఈ దశలో రాదు. ఇదే విషయాన్ని దర్యాప్తు అధికారి ఇప్పటికే జరిగిన విచారణలో నిర్ధారించాల్సి ఉంది.

ఎఫ్.ఐ.ఆర్.లో ఆరోపణలు నిజమైతే అవి ఐపిసి సెక్షన్ 498-ఎ కింద శిక్షార్హమైన నేరం కానప్పటికీ, ఐపిసి సెక్షన్ 498-ఎ కింద పరిగణించవలసిన అవసరమైన అంశాలు ఈ కేసులో లేవు అనే వాదనకు సంబంధించి, ఈ వాదనను అర్థం చేసుకోవడానికి, ఐపిసి సెక్షన్ 498-ఎ ద్వారా పరిశీలించి, ఎఫ్ ఐఆర్ లో పేర్కొన్న ఆరోపణలు ఐపిసి సెక్షన్ 498-ఎ కింద ఏమైనా నేరంగా ఉన్నాయో లేదో తెలుసుకోవడం మంచిది. ఐపీసీ సెక్షన్ 498-ఏ ఇలా ఉంది.

"498-ఎ. స్త్రీ భర్త లేదా బంధువు క్రూరత్వానికి లోనయ్యే భర్త లేదా బంధువు:— స్త్రీ భర్త లేదా బంధువు అయిన ఎవరైనా ఆ స్త్రీని క్రూరత్వానికి గురిచేసినా, వారికి మూడు సంవత్సరాల వరకు జైలుశిక్షతో పాటు జరిమానా కూడా విధించబడుతుంది.

వివరణ : ఈ విభాగం ఉద్దేశ్యంలో "క్రూరత్వం" అంటే-

(ఎ) స్త్రీని ఆత్మహత్య చేసుకోవడానికి ప్రేరేపించే లేదా స్త్రీ యొక్క ప్రాణానికి, అవయవానికి లేదా ఆరోగ్యానికి (మానసిక లేదా శారీరక) తీవ్రమైన గాయం లేదా ప్రమాదాన్ని కలిగించే స్వభావం ఉన్న ఏదైనా ఉద్దేశపూర్వక ప్రవర్తన; లేదా

(బి) ఏదైనా ఆస్తి లేదా విలువైన భద్రత కోసం ఏదైనా చట్టవిరుద్ధమైన డిమాండ్ను తీర్చమని ఆమెను లేదా ఆమెకు సంబంధించిన వ్యక్తిని బలవంతం చేసే ఉద్దేశ్యంతో లేదా అటువంటి డిమాండ్ను తీర్చడంలో ఆమె లేదా ఆమెకు సంబంధించిన ఎవరైనా వ్యక్తి విఫలమైనప్పుడు అటువంటి వేధింపులకు గురైన మహిళను వేధించడం."

పై సెక్షన్ చదివితే భర్త లేదా అతని బంధువు స్త్రీ క్రూరత్వానికి గురైనప్పుడు మూడు సంవత్సరాల వరకు శిక్ష మరియు జరిమానాకు కూడా బాధ్యత వహిస్తుంది. ఐపిసి సెక్షన్ 498-ఎకు జతచేయబడిన వివరణ "క్రూరత్వం" అనే పదాన్ని నిర్వచిస్తుంది. ఇది మళ్ళీ రెండు భాగాలుగా (ఎ) మరియు (బి) ఉంటుంది. క్లాజ్ (ఎ)లో నిర్వచించబడిన "క్రూరత్వం" చర్య ఏదైనా ఆస్తి లేదా విలువైన భద్రత కోసం ఏదైనా చట్టవిరుద్ధమైన డిమాండ్ కు సంబంధించినది కానవసరం లేదు. క్లాజ్ (ఎ)ను క్షుణ్ణంగా పరిశీలిస్తే, మహిళను ఆత్మహత్య చేసుకోవడానికి ప్రేరేపించే లేదా సదరు మహిళ ప్రాణాలకు, అవయవానికి లేదా ఆరోగ్యానికి (మానసిక లేదా శారీరక) గాయం లేదా ప్రమాదాన్ని కలిగించే స్వభావం ఉన్న ఏదైనా ఉద్దేశపూర్వక ప్రవర్తనను 'క్రూరత్వం' చర్యగా పేర్కొంటారు, ఇది ఐపిసి సెక్షన్ 498-ఎ కింద శిక్షార్హమైన నేరానికి సదరు భర్తను లేదా అతని బంధువును ప్రాసిక్యూట్ చేయడానికి

ఉద్దేశించబడింది. ఈ విషయంలో స్థిరమైన చట్టం ప్రకారం, నిందితుడి ఉద్దేశపూర్వక ప్రవర్తన ఒక మహిళకు అభ్యంతరకరంగా ఉండాలి మరియు నిందితుడి వైపు నుండి అటువంటి అన్యాయ ప్రవర్తన యొక్క తీవ్రత మహిళ ఆత్మహత్యకు ప్రేరేపించే అవకాశం ఉండాలి లేదా అటువంటి ప్రవర్తన తీవ్రమైన అవయవ గాయం లేదా ఆమె మానసిక లేదా శారీరక ఆరోగ్యానికి గాయం లేదా ప్రాణానికి ప్రమాదం కలిగించే అవకాశం ఉంది.

తక్షణ కేసులో, తన భర్త-ఎ.1, ఏదో ఒక మొబైల్ అప్లికేషన్ ద్వారా తన మొబైల్ ఫోన్ మరియు ఆమె వాట్సాప్ ఖాతాను ఎలాగోలా యాక్సెస్ చేసి, తన మొబైల్ ఫోన్ను ప్రత్యేకంగా పర్యవేక్షించడం ప్రారంభించాడని, అతను తన వాట్సాప్ ఖాతా ద్వారా తన స్నేహితులకు అభ్యంతరకర సందేశాలు మరియు చిత్రాలను పంపే స్థాయికి కూడా వెళ్లాడని ఆమె పోలీసులకు ఇచ్చిన నివేదికలోని పేరా.10 లో ఫిర్యాదుదారు నిర్దిష్ట ఆరోపణ చేశారు. తన ఫ్రెండ్స్ సర్కిల్ లో తనను కించపరిచేలా ఆమె ఇలాంటి సందేశాలు పంపుతోందని, తన వాట్సాప్ చాట్ లు, మెసేజ్ ల నుంచి ఆ మెటీరియల్ ప్రింట్ అవుట్ లను తీసుకొని మానిప్యులేటెడ్ మెటీరియల్ ను పబ్లిసిటీ చేస్తానని, తన బంధువులు, ప్రజల మధ్య తన ప్రతిష్టను చెడగొడతానని బ్లాక్ మెయిల్ చేసేవాడని తెలిపింది. తన భర్త బ్లాక్ మెయిల్ ఎత్తుగడలు తనను మానసికంగా కుంగదీశాయని, ఆత్మహత్య చేసుకోవాలని నిర్ణయం తీసుకోవాల్సి వచ్చిందని ఆమె ఎఫ్ ఐఆర్ లో స్పష్టంగా పేర్కొంది. తన తల్లిదండ్రులు ఇచ్చిన మానసిక మద్దతు కారణంగా, తన కుమారుడి కోసం తన జీవితాన్ని ముగించాలనే ఆలోచనను విరమించుకున్నానని ఆమె పేర్కొంది.

ఈ ఆరోపణలు అంతిమంగా నిజమని తేలితే, సెక్షన్ 498-ఎలోని క్లాజ్ (ఎ)లో నిర్వచించిన విధంగా వాస్తవిక ఫిర్యాదుదారుని క్రూరత్వానికి గురిచేయడం నేరంగా పరిగణించబడుతుంది, దీనికి

జతచేయబడిన క్లాజ్ (IPC.As ఎ) ప్రకారం, నిందితురాలు ప్రదర్శించే ఉద్దేశపూర్వక ప్రవర్తన స్త్రీని ఆత్మహత్యకు ప్రేరేపించే స్వభావం కలిగి ఉంటే అది ఆమెను క్రూరత్వానికి గురిచేయడమే అవుతుంది. కాబట్టి, నిందితుడు నెం.1 యొక్క పై చర్యలు స్పష్టంగా ఐపిసి సెక్షన్ 498-ఎ యొక్క వివరణ (ఎ) పరిధిలోకి వస్తాయి.

ఐపిసి సెక్షన్ 498-ఎకు జతచేయబడిన వివరణ యొక్క రెండవ భాగం క్లాజ్ (బి) కూడా ప్రస్తుత కేసు వాస్తవాలకు స్పష్టంగా ఆకర్షితమైంది. క్లాజ్ (బి) ప్రకారం, ఏదైనా ఆస్తి లేదా విలువైన భద్రత కోసం ఏదైనా చట్టవిరుద్ధమైన డిమాండ్ను తీర్చడానికి ఆమెను లేదా ఆమెకు సంబంధించిన వ్యక్తిని బలవంతం చేసే ఉద్దేశ్యంతో అటువంటి వేధింపులు ఉంటే, ఐపిసి సెక్షన్ 498-ఎ కింద శిక్షార్హమైన నేరానికి భర్త లేదా అతని బంధువును ప్రాసిక్యూట్ చేసే ఉద్దేశ్యంతో సదరు మహిళను క్రూరత్వానికి గురిచేయడమే అవుతుంది.

తన తండ్రి తన భర్త పేరిట హైదరాబాద్ లో రెండు ఆస్తులు కొనుగోలు చేశాడని, అదనపు కట్నం కోసం తన భర్త చేసిన పరోక్ష డిమాండ్లను తీర్చడానికి తన తండ్రి ఆ ఆస్తులను తన భర్త పేరిట కొనుగోలు చేశాడని బాధితురాలు తన నివేదికలోని పేరా 13లో స్పష్టంగా పేర్కొంది. అదే పేరాలో 17.09.2017న తన భర్త హఠాత్తుగా తనను కర్నూలు తీసుకెళ్లి వాట్సాప్ సంభాషణలను చూపించి తల్లిదండ్రుల ముందు వివాదం లేవనెత్తాడని, పరోక్షంగా తన తండ్రి నుంచి అదనపు కట్నం కావాలని డిమాండ్ చేశాడని పేర్కొంది. తన తండ్రి ఎంతో కష్టపడి తన భర్తకు అదనపు కట్నం ద్వారా ఆర్థిక సహాయం అందించి సంతృప్తి పరచగలిగాడని ఆమె నివేదికలో పేర్కొనడం గమనార్హం. అందువల్ల, ఎఫ్.ఐ.ఆర్ లో పేర్కొన్న ఈ వాస్తవాలు ఆమె భర్త అదనపు కట్నం రూపంలో డబ్బు లేదా ఆస్తి కోసం చట్టవిరుద్ధమైన డిమాండ్లు చేశాడని మరియు అతని డిమాండ్లను వాస్తవ ఫిర్యాదుదారు తండ్రి

తీర్చాడని చూపిస్తుంది. ఎఫ్.ఐ.ఆర్ లోని ఇతర విషయాలు పేర్కొన్న చట్టవిరుద్ధమైన డిమాండ్లను తీర్చినప్పటికీ అతను మరియు అతని తండ్రి మరియు అతని కుటుంబ సభ్యులు ఆమెను నిరంతరం వేధిస్తూనే ఉన్నారని చూపిస్తుంది. అందువల్ల, ఎఫ్.ఐ.ఆర్ యొక్క వాస్తవాలు ప్రాథమికంగా ఆస్తి మరియు డబ్బు కోసం వారి చట్టవిరుద్ధమైన డిమాండ్లను తీర్చడానికి నిందితులు ఆమెను వేధింపులకు గురిచేసినట్లు చూపిస్తుంది కాబట్టి, కేసు యొక్క వాస్తవాలు ఐపిసి సెక్షన్ 498-ఎకు జతచేయబడిన వివరణ (బి) లో నిర్వచించిన విధంగా వాస్తవిక ఫిర్యాదుదారును క్రూరత్వానికి గురిచేసే నేరంగా స్పష్టంగా పరిగణించబడతాయి. అందువల్ల పిటిషనర్ల తరఫు న్యాయవాది వాదించినట్లుగా ఐపీసీ సెక్షన్ 498-ఏ కింద శిక్షార్హమైన నేరం కాదని ఏ కారణంతోనూ చెప్పలేం.

వాస్తవ ఫిర్యాదుదారుడు తమ వద్ద ఇచ్చిన నివేదికను స్వీకరించి ఎఫ్ ఐఆర్ నమోదు చేసి కేసును దర్యాప్తు చేసే అధికారం కర్నూలు మహిళా పోలీస్ స్టేషన్ పోలీసులకు లేదని, కేసును దర్యాప్తు చేసే అధికారం తమకు లేదని పిటిషనర్ల రెండో వాదన, ఇదివరకే గమనించినట్లుగా ఎఫ్ ఐఆర్ లోని అంశాలన్నీ వేధింపులకు సంబంధించినవేనని పిటిషనర్ల వాదన. వాస్తవ ఫిర్యాదుదారు మరియు ఆమె భర్త నిందితుడు నెం.1 ఉద్యోగానికి అనుగుణంగా నివసించే హైదరాబాద్ లో జరిగింది మరియు కర్నూలులోని మహిళా పోలీస్ స్టేషన్ పరిధిలో ఇటువంటి వేధింపుల సంఘటనలు కర్నూలులో జరగలేదు, ఎఫ్ ఐఆర్ నమోదు చేయడానికి మరియు కేసును దర్యాప్తు చేయడానికి కర్నూలు మహిళా పోలీస్ స్టేషన్ పోలీసులకు అర్హత లేదు మరియు ఇది ఎటువంటి పరిధి లేకుండా ఉంది.

ఈ వాదనను అభినందించడానికి, విచారణలు మరియు విచారణలలో క్రిమినల్ కోర్టుల అధికార పరిధిని వివరించే సిఆర్పిసి యొక్క 13వ అధ్యాయంతో పాటు కాగ్నిజబుల్ కేసును దర్యాప్తు చేయడానికి పోలీసు అధికారికి ఉన్న అధికారాన్ని వివరించే సెక్షన్ 156 సిఆర్పిసి ఈ సందర్భంలో పరిగణించవలసిన అవసరం ఉంది.

సెక్షన్ 177 సిఆర్ పిసి సాధారణ విచారణ మరియు విచారణ స్థలానికి సంబంధించినది మరియు సెక్షన్ 177 ప్రకారం, ప్రతి నేరం సాధారణంగా ఏ స్థానిక పరిధిలో జరిగిందో ఒక న్యాయస్థానం ద్వారా విచారించబడుతుంది మరియు విచారించబడుతుంది. సెక్షన్ 178 ప్రకారం, అనేక స్థానిక ప్రాంతాలలో ఏ నేరం జరిగిందో, లేదా ఒక నేరం ఒక స్థానిక ప్రాంతంలో పాక్షికంగా మరియు మరొక ప్రాంతంలో పాక్షికంగా జరిగినప్పుడు, లేదా ఒక నేరం కొనసాగుతున్నప్పుడు, మరియు ఒకటి కంటే ఎక్కువ స్థానిక ప్రాంతాలలో కొనసాగుతుంది, లేదా వివిధ స్థానిక ప్రాంతాలలో చేసిన అనేక చర్యలను కలిగి ఉంటుంది, అటువంటి స్థానిక ప్రాంతాలలో దేనిపైనైనా అధికార పరిధిని కలిగి ఉన్న కోర్టు ద్వారా దీనిని విచారించవచ్చు లేదా విచారించవచ్చు. సీఆర్ పీసీ సెక్షన్ 179 ప్రకారం ఏదైనా నేరం జరిగినప్పుడు, తదనంతర పరిణామాల వల్ల నేరం జరిగినప్పుడు, ఆ నేరం ఏ స్థానిక పరిధిలో జరిగిందో, ఆ పర్యవసానం జరిగినా ఆ నేరంపై విచారణ జరపవచ్చు లేదా విచారించవచ్చు.

కాబట్టి, ఈ మూడు సంబంధిత నిబంధనలను అంటే సిఆర్పిసిలోని సెక్షన్లు 177, 178 మరియు 179 మరియు ముఖ్యంగా సెక్షన్ 178 సిఆర్పిసిని జాగ్రత్తగా చదివితే, నేరం పాక్షికంగా ఒక స్థానిక ప్రాంతంలో మరియు పాక్షికంగా మరొక ప్రాంతంలో జరిగినప్పుడు మరియు నేరం కొనసాగుతున్నప్పుడు, ఒకటి కంటే ఎక్కువ స్థానిక ప్రాంతాలలో చేసినప్పుడు స్పష్టమవుతుంది.

అటువంటి స్థానిక ప్రాంతాలలో దేనిపైనైనా అధికార పరిధిని కలిగి ఉన్న న్యాయస్థానం ద్వారా నేరాన్ని విచారించవచ్చు. సెక్షన్ 179 ప్రకారం నేరం ఒక స్థానిక ప్రాంతంలో జరిగి, దాని పర్యవసానం మరో స్థానిక ప్రాంతంలో జరిగితే, దాని పర్యవసానం సంభవించిన కోర్టుకు కూడా ఈ కేసును విచారించే అధికారం ఉంది.

ఈ కేసులో ఎఫ్ ఐఆర్ లోని అంశాలను క్షుణ్ణంగా పరిశీలిస్తే అసలు ఫిర్యాదుదారుడు, నిందితుడు నెం.1 హైదరాబాద్ లో కలిసి నివసిస్తున్నప్పటికీ, ఆమె హైదరాబాద్ లో వేధింపులకు గురైందని ఎఫ్ ఐఆర్ లోని అంశాలను పరిశీలిస్తే, వాస్తవ ఫిర్యాదుదారును కర్నూలులోని ఆమె తల్లిదండ్రుల ఇంటికి నిందితుడు నెం.1 తీసుకెళ్లాడని, తారుమారు చేసిన వాట్సప్ సందేశాలను చూపించి మామను బ్లాక్ మెయిల్ చేశాడని ఎఫ్ ఐఆర్ లోని విషయాలు తెలియజేస్తున్నాయి. అదనపు కట్నం కోసం డిమాండ్ చేశాడు మరియు ఆమె తండ్రి అదనపు కట్నం కోసం అతని డిమాండ్ ను తీర్చాడు. ఈ విషయాలను ఎఫ్.ఐ.ఆర్ లోని పేరా.13లో స్పష్టంగా పేర్కొన్నారు. హైదరాబాద్, కర్నూలు వంటి వేర్వేరు ప్రాంతాల్లో ఈ ఘటనలు జరిగినప్పుడు, సెక్షన్ 178 సీఆర్ పీసీ ప్రకారం ఈ వరుస ఘటనలు వేర్వేరు చోట్ల జరిగినప్పుడు, ఆ నేరాలకు సంబంధించి నిందితులను విచారించే అధికారం స్థానిక ప్రాంతాల్లోని కోర్టుకు ఉంటుంది. అందుకే వరుస వేధింపులు, నేరం పాక్షికంగా కర్నూలులో జరిగిన ఉదంతం ఇది. కాబట్టి సెక్షన్ 179 సీఆర్ పీసీ ప్రకారం కర్నూలు కోర్టుకు కేసును విచారించే అధికారం ఉంది.

కాగ్నిజబుల్ కేసును దర్యాప్తు చేసే పోలీసు అధికారికి ఉన్న అధికారాన్ని వివరించే సెక్షన్ 156 సీఆర్ పీసీని పరిగణనలోకి తీసుకోవడం సముచితం. ఒక పోలీస్ స్టేషన్ కు ఇన్ ఛార్జిగా ఉన్న ఏ అధికారి అయినా, మేజిస్ట్రేట్ ఆదేశం లేకుండా, అటువంటి స్టేషన్ పరిధిలో స్థానిక ప్రాంతంపై

అధికార పరిధిని కలిగి ఉన్న న్యాయస్థానానికి 13వ అధ్యాయం నిబంధన ప్రకారం విచారించడానికి లేదా విచారించడానికి అధికారం ఉంటుంది. అందువల్ల, సెక్షన్ 156 సిఆర్పిసి ప్రకారం, ఒక పోలీస్ స్టేషన్ ఇన్చార్జి పోలీసు అధికారి కాగ్నిజబుల్ కేసును దర్యాప్తు చేయవచ్చు, ఆ స్టేషన్ పరిధిలో స్థానిక ప్రాంతంపై అధికార పరిధి ఉన్న కోర్టుకు ఆ కేసును దర్యాప్తు చేసే అధికారం ఉంది. సెక్షన్ 178 సీఆర్ పీసీ ప్రకారం అదనపు కట్నం కోసం వేధించిన సంఘటన కర్నూలులో కూడా జరిగినట్లు ఎఫ్ ఐఆర్ లో ఆరోపణలు రుజువు కావడంతో కర్నూలు కోర్టుకు కేసును విచారించే పరిధి లభించిందని కర్నూలు కోర్టు పరిధిలో ఉన్న మహిళా పోలీస్ స్టేషన్ స్టేషన్ హౌస్ ఆఫీసర్ తెలిపారు. సెక్షన్ 156 సి.ఆర్.పి.సి ప్రకారం, సెక్షన్ 156 సి.ఆర్.పి.సి కింద సదరు ఎఫ్ఐఆర్ను నమోదు చేయడానికి మరియు ఆ కేసును దర్యాప్తు చేయడానికి స్పష్టంగా అర్హత ఉంది. అందువల్ల 178, 156 సీఆర్ పీసీ సెక్షన్లను కలిపి చదివితే ఎఫ్ ఐఆర్ నమోదు చేసి కేసు దర్యాప్తు చేసే అధికారం కర్నూలు మహిళా పోలీస్ స్టేషన్ స్టేషన్ హౌస్ ఆఫీసర్ కు పుష్కలంగా ఉందని స్పష్టమవుతోంది.

సెక్షన్ 156 సీఆర్ పీసీలోని క్లాజ్ (2)ను పరిగణనలోకి తీసుకోవడం కూడా సముచితమేనని, ఈ సెక్షన్ కింద దర్యాప్తు చేసే అధికారం ఆ అధికారికి లేదనే కారణంతో ఏ దశలోనూ పోలీసు అధికారి ప్రొసీడింగ్ ను ప్రశ్నించరాదని స్పష్టం చేసింది. కాబట్టి, ఒక కేసును దర్యాప్తు చేయడానికి లేదా అటువంటి ఏదైనా కేసులో సదరు పోలీసు అధికారి యొక్క ప్రొసీడింగ్స్ను దర్యాప్తు చేయడానికి ఏ పోలీసు అధికారి యొక్క సామర్థ్యాన్ని ప్రశ్నించలేమని, ఆ సెక్షన్ కింద ఆ అధికారికి దానిపై దర్యాప్తు చేసే అధికారం లేదని ఇప్పుడు స్పష్టమైంది. అందువల్ల సెక్షన్ 156 సీఆర్ పీసీలోని క్లాజ్ (2) దృష్ట్యా కర్నూలు మహిళా పోలీస్ స్టేషన్ స్టేషన్ హౌస్ ఆఫీసర్ కు ఈ కేసును విచారించే అధికారం లేదని, ఆయనకు అధికార పరిధి లేదని, నీరు లేదని, దాన్ని తిరస్కరించాలని పిటిషనర్ల వాదన.

సీఆర్ పీసీలోని సెక్షన్ 177, 178, సీఆర్ పీసీ సెక్షన్ 154, 156 కింద ఈ నిబంధనలను పరిగణనలోకి తీసుకున్న సుప్రీంకోర్టు తీర్పులోని పేరా 15లో ఈ విధంగా తీర్పునిచ్చింది.

> 15. అందువల్ల, ప్రస్తుత కేసులో, నేరం యొక్క ఏ భాగం ఢిల్లీలోని పోలీస్ స్టేషన్ ప్రాదేశిక పరిధిలో జరగలేదనే ఆరోపణపై దర్యాప్తు అధికారికి కేసులను దర్యాప్తు చేసే అధికారం లేదనే ప్రతివాది వాదనను అంగీకరించడంలో హైకోర్టు తీవ్రమైన తప్పిదానికి పాల్పడింది. సాక్ష్యాధారాలను ప్రశంసించడం అనేది ఈ విషయాన్ని స్వాధీనం చేసుకున్నప్పుడు న్యాయస్థానాల విధి. దర్యాప్తు దశలో, నిర్దిష్ట పోలీస్ స్టేషన్ యొక్క పోలీస్ స్టేషన్ అధికారికి ప్రాదేశిక అధికార పరిధి ఉండదని నిర్ధారణకు రావడానికి దర్యాప్తు అధికారి సేకరించిన సమాచారాన్ని న్యాయపరంగా పరిశీలించలేము. ఏదేమైనా, క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 178 (సి) దృష్ట్యా, అనేక స్థానిక ప్రాంతాలలో నేరం జరిగింది లేదా వివిధ స్థానిక ప్రాంతాలలో చేసిన అనేక చర్యలను కలిగి ఉన్న చోట, ఆ నేరాన్ని అటువంటి స్థానిక ప్రాంతాలలో దేనిపైనైనా అధికార పరిధి ఉన్న కోర్టు విచారించవచ్చు లేదా విచారించవచ్చు. అందువల్ల, న్యూఢిల్లీలోని పశ్చిమ్ విహార్ పోలీస్ స్టేషన్ లోని ఎస్ హెచ్ ఓకు ప్రాదేశిక పరిధి లేదని దర్యాప్తు దశలో చెప్పడం చట్టవిరుద్ధం , తప్పు. సెక్షన్ 156(2)లో ఒక పోలీసు అధికారికి దర్యాప్తు చేసే ప్రాదేశిక అధికారం లేదనే కారణంతో అతనిపై ఎలాంటి విచారణను సవాలు చేయరాదనే నిబంధన ఉంది. ప్రాదేశిక పరిధి లేదనే కారణంతో ప్రతివాది నెం.2 పిటిషన్ ను విచారణకు స్వీకరించిన హైకోర్టు ఆ నిషేధాన్ని పూర్తిగా విస్మరించింది.

సుజాత ముఖర్జీ వర్సెస్ ప్రశాంత్ కుమార్ ముఖర్జీ (1997) 5 SCC 30 కేసులో నిందితులందరి చేతిలో బాధితురాలి పట్ల వేధింపులు, అవమానాలు కొనసాగుతున్నాయని,

ఇలాంటి నేరాల్లో కొన్ని సందర్భాల్లో నిందితులంతా పాల్గొన్నారని, మరో సందర్భంలో నిందితుల్లో ఒకరు పాల్గొన్నారని సుప్రీంకోర్టు అభిప్రాయపడింది. అందువల్ల సీఆర్ పీసీ సెక్షన్ 178లోని క్లాజ్ (సి)ను స్పష్టంగా పొందుపరిచారు. అంతేగాక, ఆమె తల్లిదండ్రుల ఇంటికి వెళ్లి తనపై దాడి చేశాడన్న భర్తపై ఉన్న నిర్దిష్ట ఆరోపణను సుప్రీంకోర్టు తోసిపుచ్చింది. అందువల్ల, సెక్షన్ 178 సి.ఆర్.పి.సి యొక్క క్లాజ్ (సి) ఆకర్షించబడింది మరియు ఆమె తల్లిదండ్రుల ఇంటిలోని మేజిస్ట్రేట్ కూడా ఫిర్యాదును స్వీకరించే అధికార పరిధిని కలిగి ఉంటాడు.

> ***రూపాలీ దేవి వర్సెస్ యుపి రాష్ట్రం*** (2019) 5 SCC 384 కేసులో సుప్రీంకోర్టు త్రిసభ్య ధర్మాసనం సెక్షన్ 179 సిఆర్ పిసి ప్రకారం, వివాహిత మహిళ తన భర్త ఇంట్లో క్రూరత్వానికి గురైన తరువాత సంఘటన జరిగిన ప్రదేశంలోని క్రిమినల్ కోర్టులు కూడా నేరాన్ని విచారించే పరిధిని కలిగి ఉంటాయని పేర్కొంది.

మరో కేసు ***సునీతా కుమారి కశ్యప్ వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ బీహార్*** (2011) 11 SCC 301 లో ఒకటి కంటే ఎక్కువ స్థానిక ప్రాంతాల్లో నేరాన్ని కొనసాగిస్తున్నప్పుడు, అటువంటి స్థానిక ప్రాంతంపై అధికార పరిధిని కలిగి ఉన్న కోర్టు ద్వారా నేరం శిక్షార్హమని సుప్రీంకోర్టు పేర్కొంది. అందువల్ల, రాంచీలోని మ్యాట్రిమోనియల్ హోమ్ లో తన భర్త మరియు అతని బంధువుల చేతిలో అసభ్యంగా ప్రవర్తించారని, క్రూరత్వం మరియు తన వరకట్న డిమాండ్ తీర్చకపోతే తీవ్ర పరిణామాలు ఉంటాయని బెదిరించి తన భర్త తనను గయలోని తన తల్లిదండ్రుల ఇంటికి బలవంతంగా తీసుకెళ్లాడని ఆరోపిస్తూ గయలో భార్య చేసిన ఫిర్యాదు, నేరం కొనసాగుతూనే ఉంది మరియు గయలో జరిగిన సంఘటన వేధింపులు లేదా నిరంతర నేరం యొక్క పర్యవసానం మాత్రమే.

ఫిర్యాదుదారుని పట్ల దురుసుగా ప్రవర్తించారు, మరియు గయలోని సబ్ డివిజనల్ జ్యుడీషియల్ మేజిస్ట్రేట్ కు అందులో పెట్టిన క్రిమినల్ కేసును కొనసాగించే అధికార పరిధి ఉంది.

అందువల్ల ఎఫ్ ఐఆర్ నమోదు చేసి కేసును దర్యాప్తు చేసే పోలీసుల అధికార పరిధికి సంబంధించి పైన పేర్కొన్న తీర్పుల్లో పేర్కొన్న చట్ట పరిధిని బట్టి, నేరాన్ని విచారించడానికి కోర్టు పరిధికి సంబంధించిన చట్టాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుని, కర్నూలులోని మహిళా పోలీస్ స్టేషన్ స్టేషన్ స్టేషన్ హౌస్ ఆఫీసర్ ను పిటిషనర్ల తరఫున కోరారు. ఎఫ్.ఐ.ఆర్. ను నమోదు చేయడానికి మరియు దర్యాప్తు చేయడానికి అతనికి ఎటువంటి అధికార పరిధి లేదు మరియు కేసును దర్యాప్తు చేయడానికి అతనికి అర్హత లేదు, ఎటువంటి అర్హత లేదు మరియు అది తిరస్కరించబడుతుంది.

కాకపోతే, ప్రాదేశిక అధికార పరిధి లేదనే కారణంతో క్రిమినల్ కేసుతో పాటు సివిల్ కేసును కూడా తిరస్కరించడానికి లేదా తోసిపుచ్చడానికి వీల్లేదని చట్టం బాగా స్థిరపడింది. కేసు విచారణ యొక్క ఏ దశలోనైనా, కేసును విచారించే పరిధి లేదని కోర్టు కనుగొంటే, ఆ ప్రాతిపదికన కోర్టు నిందితుడిని నిర్దోషిగా ప్రకటించడానికి లేదా ప్రాసిక్యూషన్ కేసును తిరస్కరించడానికి వీల్లేదు. సదరు కేసును విచారించేందుకు సంబంధిత న్యాయస్థానానికి బదిలీ చేయాలని మాత్రమే ఆదేశించగలదు. ప్రాదేశిక అధికార పరిధి లేని కారణంగా నిందితులను నిర్దోషిగా ప్రకటించడం లేదా ప్రాదేశిక అధికార పరిధి లేదనే కారణంతో ప్రాసిక్యూషన్ కేసును తిరస్కరించడం క్రిమినల్ చట్టం కింద పరిగణించబడదు. వాస్తవానికి సెక్షన్ 322 సీఆర్ పీసీ ఈ పరిస్థితిని పర్యవేక్షిస్తుంది.

సెక్షన్ 322 సి.ఆర్.పి.సి ప్రకారం, ఏదైనా నేరానికి సంబంధించిన విచారణ సమయంలో లేదా ఏదైనా జిల్లాలో మేజిస్ట్రేట్ ముందు విచారణ జరుగుతున్నప్పుడు, సాక్ష్యం అతనికి ఒక నిర్ధారణకు రావాల్సి ఉంటుంది- (ఎ) కేసును విచారించడానికి లేదా విచారణకు చేయడానికి తనకు

ఎటువంటి అధికార పరిధి లేదని, లేదా (బి) ఆ కేసును జిల్లాలోని వేరే మేజిస్ట్రేట్ విచారించాల్సిన లేదా విచారించాల్సిన కేసు అని. లేదా (సి) ఈ కేసును చీఫ్ జ్యుడిషియల్ మేజిస్ట్రేట్ విచారించాలి, అతను ప్రొసీడింగ్స్ ను నిలిపివేయాలి మరియు దాని స్వభావాన్ని వివరించే సంక్షిప్త నివేదికతో, చీఫ్ జ్యుడీషియల్ మేజిస్ట్రేట్ లేదా చీఫ్ జ్యుడీషియల్ మేజిస్ట్రేట్ ఆదేశించిన విధంగా అధికార పరిధి ఉన్న ఇతర మేజిస్ట్రేట్ కు కేసును సమర్పించాలి; మరియు (2) కేసును సమర్పించిన మేజిస్ట్రేట్ కు అధికారం ఉంటే, ఆ కేసును స్వయంగా విచారించవచ్చు, లేదా అధికార పరిధి ఉన్న తన కింద ఉన్న మేజిస్ట్రేట్ కు పంపవచ్చు లేదా నిందితుడిని విచారణకు నియమించవచ్చు.

అందువల్ల సెక్షన్ 322 సీఆర్ పీసీని పరిశీలిస్తే ప్రాదేశిక అధికార పరిధి లేకపోవడం వల్ల నిందితులను నిర్దోషిగా ప్రకటించడం లేదా ప్రాసిక్యూషన్ కేసును తిరస్కరించడం గురించి ఆలోచించడం లేదని, కేసును విచారించే అధికారం తమకు లేదని ఏ దశలోనైనా కోర్టు గుర్తించినప్పుడు, ఆ కేసును అధికార పరిధి ఉన్న సమర్థ న్యాయస్థానానికి బదిలీ చేయడానికి చర్యలు తీసుకోవాలని మాత్రమే స్పష్టం చేస్తుంది. కాబట్టి, చట్టపరమైన పరిస్థితి అటువంటిప్పుడు, కర్నూలులోని స్టేషన్ హౌస్ ఆఫీసర్, మహిళా పోలీస్ స్టేషన్ లేదా కర్నూలు కోర్టుకు ఆ నేరాలకు నిందితులను ప్రాసిక్యూట్ చేసే పరిధి లేనప్పటికీ, ఎఫ్ ఐఆర్ ను పూర్తిగా రద్దు చేయడానికి కారణం లేదు. సెక్షన్ 322 సీఆర్ పీసీ కింద సూచించిన ప్రక్రియను సంబంధిత కోర్టు అనుసరించాలి. కాబట్టి, ప్రాదేశిక అధికార పరిధి లేని కారణంగా క్రిమినల్ కేసు ప్రొసీడింగ్స్ను రద్దు చేయలేము. అలా చేయడం వల్ల బాధితురాలికి తీవ్ర అన్యాయం జరిగినట్లే అవుతుంది. ప్రాదేశిక అధికార పరిధి లేని కారణంగా ఏ క్రిమినల్ కేసును రద్దు చేయలేరు. ప్రాదేశిక అధికార పరిధి లేని కారణంగా ఎఫ్ ఐఆర్ ను రద్దు చేయడం చట్టరీత్యా పూర్తిగా ఆమోదయోగ్యం కాదు.

అందువల్ల ఎఫ్ ఐఆర్ ను రద్దు చేయాలని పిటిషనర్లు కోరిన రెండు కారణాలు నిరాధారమైనవి.

ఐపీసీ సెక్షన్ 494 ప్రకారం శిక్షార్హమైన నేరానికి సంబంధించి, నిందితుడు నెం.1 స్వయంగా మంజులను వివాహం చేసుకున్నట్లు తనకు సమాచారం ఇచ్చాడని వాస్తవ ఫిర్యాదుదారు ఎఫ్ ఐఆర్ లో స్పష్టంగా పేర్కొన్నారు. నిందితుడు నెం.1 మంజులతో సన్నిహితంగా మెలగుతోందని ఆమె పేర్కొన్నారు. అందువల్ల, నిందితుడు నెం.1తో వాస్తవ ఫిర్యాదుదారుని వివాహం సమయంలో నిందితుడు నెం.1 మరియు పేర్కొన్న మంజుల మధ్య సరైన వివాహం జరిగిందా అనేది ఒక వివాదాస్పద ప్రశ్న, ఇది దర్యాప్తు సమయంలో నిర్ధారించబడుతుంది. కాబట్టి ఎఫ్ ఐఆర్ లో పేర్కొన్న ఆరోపణల ప్రకారం ఐపీసీ సెక్షన్ 494 కింద ఎలాంటి నేరం జరగలేదని చెప్పలేం. ఈ మేరకు ప్రాథమిక ఆరోపణ ఉంది, ఈ వాస్తవాన్ని నిర్ధారించడానికి దర్యాప్తు అవసరం.

ఐపిసి సెక్షన్ 494 కింద నేరం ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో గుర్తించదగిన నేరం కాబట్టి, 1992 లో అమలు చేసిన రాష్ట్ర సవరణ దృష్ట్యా, ఐపిసి సెక్షన్ 494 కింద కేసు నమోదు చేయడానికి మరియు ఈ కేసును దర్యాప్తు చేయడానికి మరియు కోర్టులో తన తుది నివేదికను దాఖలు చేయడానికి పోలీసులకు పుష్కలమైన అధికారం లభించింది. సెక్షన్ 198 సీఆర్ పీసీ కింద బాధిత వ్యక్తి ఫిర్యాదుపై తప్ప కేసును పరిగణనలోకి తీసుకునే అధికారం హైకోర్టులో ఉంది. కేసు నమోదు చేసి దర్యాప్తు చేయాల్సిన బాధ్యత పోలీసులపై లేదన్నారు. అంతిమంగా, ఐపిసి సెక్షన్ 494 తో పాటు ఐపిసి సెక్షన్ 498-ఎ కింద నేరానికి కూడా పోలీసులు తుది నివేదిక / ఛార్జీషీట్ దాఖలు చేస్తే, సెక్షన్ 198 సిఆర్పిసి కింద విధించిన నిషేధాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని ఆ కేసును పరిగణనలోకి తీసుకోవచ్చా లేదా అనేది సంబంధిత కోర్టు నిర్ణయిస్తుంది. పోలీసులు మొదట రెండవ వివాహం

జరిగిందా లేదా మరియు అది సరైన సమయంలో జరిగిందా అని నిర్ధారించాలి. వివాహానికి సంబంధించి ఇరుపక్షాల కమ్యూనిటీలో ఉన్న ఆచారాల ప్రకారం, ఆ మేరకు వారు ఛార్జీషీట్ దాఖలు చేస్తే, సెక్షన్ 198 సిఆర్పిసి కింద ఉన్న పరిమితిని దృష్టిలో ఉంచుకుని కేసును పరిగణనలోకి తీసుకోవాలా వద్దా అనే అంశాన్ని సంబంధిత కోర్టు నిర్ణయిస్తుంది. కాబట్టి ఈ దశలో ఐపీసీ సెక్షన్ 494 కింద శిక్షార్హమైన నేరానికి కూడా ఎఫ్ ఐఆర్ ను రద్దు చేయలేం. అందువల్ల, పిటిషనర్ల తరఫు న్యాయవాది ***పశౌరా సింగ్ వర్సెస్ పంజాబ్ రాష్ట్రం*** (2010) 11 SCC 749 కేసులో తీర్పును విన్నవించారు, ఈ కేసు యొక్క ప్రస్తుత వాస్తవాలకు అది వర్తించదు. ఫలితంగా రెండు క్రిమినల్ పిటిషన్లు కొట్టివేయబడతాయి.

ఫలితంగా పెండింగ్లో ఉన్న ఇతర దరఖాస్తులు కూడా తిరస్కరణకు గురవుతాయి.

జస్టిస్ చీకటి మానవేంద్రనాథ్ రాయ్

తేది: 24.04.2020.

నోట్:

ఎల్.ఆర్. కాపీ మార్క్ చేయాలి.

B/O

cs